

KDYŽ PÁN DOMU JE PRYČ

Kázání ze dne 21.11.2021, Kamil Vystavěl

Lukáš 12,35-48: *Budte připraveni a vaše lampy ať hoří. Budte jako lidé, kteří čekají na svého pána, až se vrátí ze svatby, aby mu hned otevřeli, až přijde a zatluče na dveře. Blaze těm služebníkům, které pán, až přijde, zastihne bdící. Amen, pravím vám, že se opáše, posadí je ke stolu a sám je bude obsluhovat. Přijde-li po půlnoci, či dokonce při rozednění a zastihne je vzhůru, blaze jim. Uvažte přece: kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, nedovolil by mu vloupat se do domu. I vy budte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se toho nenadějete."*

Petr mu řekl: "Pane, říkáš toto podobenství jenom nám, nebo všem?" On odpověděl: "Když Pán ustanovuje nad svým služebnictvem správce, aby jim včas rozdělil pokrm, který správce je věrný a rozumný? Blaze tomu služebníkovi, kterého pán při svém příchodu nalezne, že tak činí. Vpravdě pravím vám, že ho ustanoví nade vším, co mu patří. Když si pak onen služebník řekne: 'Můj pán dlouho nejde' a začne bít sluhy i služky, jíst a pít i opíjet se, tu pán toho služebníka přijde v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou netuší, vyžene ho a vykáže mu úděl mezi nevěrnými. Ten služebník, který zná vůli svého pána, a přece není hotov podle vůle jednat, bude velmi bit. Ten, kdo ji nezná a udělá něco, zač si zaslouží bití, bude bit méně. Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více."

Když pán domu je pryč

Slyšeli jsme dvě podobenství. První o lidech čekajících na svého pána, aby mu v noci otevřeli, druhé o správci, který má během nepřítomnosti hospodáře spravedlivě rozdělovat pokrm. Oba obrazy nám nabízejí pozoruhodný model, jak můžeme přemýšlet o sobě a o světě.

Představme si, že ten dům, to hospodářství je celá naše zeměkoule. Pán domu, tedy hospodář (Hospodin) ji vybudoval, vytvořil funkční a soběstačnou usedlost. A jednoho dne rozdělil úkoly, předal odpovědnost a odešel. Mezi spoustou dalších pracovníků jsme tu i my a máme zde svěřen svůj díl, své místo. Samozřejmě je potřeba, aby hospodářství běželo a fungovalo, i když on tu není. Jednoho dne se pán navrátí. A pak uvidí, jak se to dílo dařilo, kde to dřelo, kde se lidé činili a kde naopak víc odpočívali než pracovali. Vtip je v tom, že nikdo na světě neví, kdy nastane návrat hospodáře Hospodina.

V prvním podobenství je položen důraz na to, že ten návrat bude radostný, příjemný, milý. Pán domu má přijít ze svatební veselice a to se chodívá zpravidla v dobrém rozpoložení.

V druhém obraze je zase podtrženo, že dům může zůstat bez hospodáře opravdu dlouho. Tak dlouho, že by to někomu mohly začít vrtat hlavou otázky: Proč ještě zachovávat loajalitu k tomu pánu, který je už tak dlouho vzdálený? Kdo ví kdy a zda vůbec se ještě vrátí?

A ještě dodejme, že motiv služebníků bez pána Ježíš používal opakovaně, našli bychom ho hned v několika dalších podobenstvích (o vinici pronajaté vinařům Lk 20,9-16, o hřivnách Lk 19,11-27).

Světlo má svítit

Nyní se, prosím, obraťme od podobenství k dalším slovům dnešního oddílu. Na samém začátku slyšíme: *Budte připraveni*, doslova se tam píše: *vaše bedra ať jsou přepásána a vaše lampy ať hoří*. Pásek umožňoval lidem ve starověku vykasat a uvázat si plandavé oblečení tak, aby při práci nebo při chůzi se o ně nepřerazili. Z vlastní zkušenosti potvrzují, že taky bych občas nějaký pásek potřeboval, když se mám pohybovat v tomto černém dlouhém taláru. Přepásaná bedra jsou známkou připravenosti k činu. A lampy mají být přichystány ke svícení. Ježíš nás vybízí a povzbuzuje k akci.

Máme ostatně všemožné předpoklady – byl nám dán život, byly nám dány úžasné schopnosti, zručné ruce, vynalézavá mysl, silné paže a nohy, byl nám dán čas. A k tomu ještě uvnitř má každý člověk zabudován vnitřní motor, touhu jednat, tvořit, pracovat a své dílo úspěšně vykonat. Chceme svůj potenciál využít, investovat, uskutečnit. Možná nás Ježíš vybízí k sebe-realizaci. Snad se k tomu naskytne vhodná příležitost.

Svěřené jako závazek

Oddíl uzavírají tyto dvě věty: *Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává. A komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více*. Komu bylo mnoho dáno? Stalo se to i mně? A je snad lepší, abych patřil k těm, kterým bylo svěřeno jen málo, protože pak ode mne nikdo nebude nic velkého očekávat?

Filosofové a velcí myslitelé s oblibou definovali lidstvo jako zcela výjimečný živočišný druh, který svými schopnostmi přerušuje a předčí všechny jiné živočichy. Člověk je prý vrcholem a korunou celého Božího stvořitelského díla. Taky jste to už slyšeli? A právě zde je potřeba povědět: *Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává...*

Máme lampy na to, abychom svítili. Nebo když nám to nesvítí, máme možnost si zažehnout světlo od jiných. Můžeme a máme zahánět tmu, můžeme si vyhrnout rukávy a s chutí pracovat ve prospěch toho velikého Božího hospodářství tak, aby vzkvétalo, aby dobře klapalo a hospodář nemusel po svém návratu hledat třeba zrovna za nás náhradu.

Přijde Syn člověka?

A teď zase z jiného soudku. Křesťanské vyznání víry nás učí o tom, že Ježíš Kristus přichází do světa vícekrát: *... narodil se z Marie Panny, trpěl pod Ponciem Pilátem... a znovu přijde ve slávě...* Poprvé přišel jako pokoušený služebník Páně, přišel do vřavy světa jako kazatel království pokoje, jako muž bolesti. A přijde ještě jednou jako hospodář, který se navrácí do svého domu, jako soudce nad počínáním lidským, jako král spravedlnosti a míru, který se ujme vlády. Tento opětovný a krásný Kristův příchod prvotní křesťané s velkou dychtivostí vyhlíželi. Nebáli se ho. Ovšem nedočkali se a nedočkali se ho celých 20 století. Kdo ví, zda se jeho slavného příchodu dočkáme ve století 21.

Písmo praví: *Uvažte přece: kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, nedovolil by mu vloupat se do domu. I vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se toho nenadějete.* Přijde jako zloděj, právě tehdy, když to člověk nečeká. Ještě nepřišel, protože asi ještě nenastala vhodná chvíle, ještě nepřišel pravý čas, ještě není vše připraveno. Hospodář do svého domu nepřichází, zato občas někdo z lidí odchází z domu dveřmi zvanými smrt. A zatímco hospodář do svého domu ne a ne přijít, ukazuje se, že se lidské správcovství nad zeměkouli daří i nedaří. Velké výhry střídají hluboké neúspěchy a jeden vůbec neví, jak ty ztřeštěné dějiny lidstva na Zemi vlastně dopadnou.

Skrytý Bůh

V kolotoči osobního života a ve víru světového dění nám však něco pevného zůstává. Nad světem je Pán – Hospodin. Snad se někomu zdá, že tomu tak není, že se skryl, odešel daleko a nechal zeměkouli na pospas lidské nenasytlosti a mocichtivosti. Ovšem Pán světa ze své skrytosti jednoho dne vystoupí. On je věrný, je tedy důvěryhodný.

Ježíš tuto zkušenost Boží skrytosti i věrnosti vyjadřuje následujícími slovy: *Když si pak onen služebník řekne: 'Můj pán dlouho nejde' a začne bít sluhy i služky, jíst a pít i opíjet se, tu pán toho služebníka přijde v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou netuší, vyžene ho a vykáže mu úděl mezi nevěrnými.*

A co věrnost lidská? Podle vyprávění věrnost vzniká a zaniká kdesi uvnitř v tichém rozhovoru člověka sama se sebou, v srdci. A přestože naše vnitřní myšlenkové pochody a rozhodnutí nikdo nevidí ani neslyší, jejich význam a dopad je zajisté veliký.

Ostatně věrnost (řecké slovo *pistis* lze přeložit slovy víra, důvěra, věrnost, spolehlivost) má blahodárné účinky v nejrůznějších vztazích, jak mezi Bohem a člověkem, tak mezi lidmi navzájem. Společnost, ve které vládne nedůvěra, si zadělává na pořádné kotrmelce. A obráceně, společnost, kde vládne důvěra a věrnost, dokáže překonat krize i obtíže.

Blahoslavení lidé

Na závěr bych rád připomenul ještě dvojí blahoslavenství. *Blaze tomu služebníku, kterého pán při svém příchodu nalezne, že tak činí. Vpravdě pravím vám, že ho ustanoví nade vším, co mu patří. A znovu Blaze těm služebníkům, které pán, až přijde, zastihne bdící. Amen, pravím vám, že se opáše, posadí je ke stolu a sám je bude obsluhovat.* Hospodin nás nejprve bohatě obdaroval, svěřil nám do rukou část svého stvořitelského díla a na konci nás hodlá obdarovat znovu a mnohem víc.

Pane Bože náš, vše, co jsme a vše co máme, jsi nám daroval. Díky za Tvou nezměrnou štědrost. A prosíme, pomoz nám, abychom na ni odpovídali srdečnou péčí o vše, co jsi nám svěřil. Kéž posilíš své kolísavé služebníky a služebnice, abychom věrně vytrvali až do toho dne, kdy se s Tebou setkáme tváří v tvář.